

Sekce letová ÚCL

Oddělení neobchodního provozu

Seznamovací lety Introductory Flights (IF)

© ÚCL prosinec 2023

Co si dává tato prezentace za cíl?

1. Vyjasnění si pojmu „Seznamovací let“
2. Jednoduchý, přehledný a srozumitelný popis
3. Popsat jaké jsou předpisy a směrnice
4. Jednoduché odkazy, kde co najít
5. Popsat co je potřeba pro provoz IF
6. Jak probíhá komunikace s ÚCL
7. Objasnit co vše se musí evidovat a zaznamenávat
8. Dát prezentaci k dispozici pro opakovací výcviky

Co bude součástí prezentace?

1. Definice a obecná ustanovení
2. Předpisy a Směrnice
3. Organizační zajištění IF
4. Způsobilost pilotů pro IF
5. Provozní zajištění IF
6. Posouzení rizik IF
7. Vedení záznamů IF
8. Komunikace s ÚCL

Shrnutí

CONTENT

1. Definice a obecná ustanovení

V této kapitole se stručně seznámíme s pojmy jako seznamovací let, jaké organizace mohou provádět seznamovací lety, co je organizace vytvořená za účelem propagace sportovního či rekreačního létání, co je okrajová činnost a další.

Seznamovací let (Introductory Flight – IF)

Jedná se o jakýkoli krátký let provozovaný za úplatu či jinou protihodnotu provozovaný organizací pro výcvik uvedenou v článku 10a nařízení Komise (EU) č. 1178/2011 nebo organizací vytvořenou za účelem propagace sportovního či rekreačního létání s cílem získat nové členy či zájemce o výcvik (nařízení (EU) č. 965/2012).

Seznamovací lety smí provádět pouze:

- ✓ Organizace pro výcvik schválená podle nařízení (EU) č. 1178/2011 (ATO)
- ✓ Ohlášené organizace pro výcvik dle nařízení (EU) č. 1178/2011 (DTO)
- ✓ Organizace vytvořená za účelem propagace sportovního či rekreačního létání (aerokluby, různé zapsané spolky,...)

Seznamovací let (Introductory Flight – IF)

Tyto organizace smí provádět seznamovací lety (IF) za podmínky, že hlavní místo obchodní činnosti organizace se nachází v některém členském státě a organizace letadlo provozují na základě vlastnictví nebo nájmu/pronájmu bez posádky, že let nevytváří zisk vyplývající mimo organizaci a že lety, kterých se účastní osoby, jež nejsou členy organizace, představují pouze okrajovou činnost organizace.

POZOR !

Seznamovací lety nelze provádět letadly spadajícími do Přílohy I nařízení (EU) 2018/1139, ve znění pozdějších předpisů.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1139&from=ES>

Seznamovací let (Spotřební daň rok 2024)

POZOR!

V roce 2024 dojde pravděpodobně ke změně legislativy v důsledku vládního konsolidačního balíčku a nadále již nebude možno uplatnit osvobození od spotřební daně na letecká paliva (letecký benzín, kerosin) podle § 49 odst. 6 zákona o SPD pro vnitrostátní letecký provoz. Toto opatření zasáhne veškerý vnitrostátní provoz (vnitrostátní doprava, lety Policie ČR, lety záchranných složek, výcviky leteckých škol a také se bude týkat seznamovacích letů). Je třeba sledovat aktuální dění a změny v daňovém systému a zákonech.

Organizace vytvořené za účelem propagace sportovního či rekreačního létání

Organizace vytvořené v souladu s dokumenty EU/EASA se rozumí – „nezisková organizace založená podle použitelného národního práva, jejímž výhradním účelem je sdružování osob se stejným zájmem v rámci všeobecného letectví, které létají pro zábavu nebo provádějí skoky padákem. Organizace by měla mít k dispozici letadla“.(*)

(*) rozhodnutí výkonného ředitele Agentury č. 2014/019/R ze dne 24. 4. 2014, kterým se přijímá výkladový materiál nařízení (EU) č. 965/2012

https://www.caa.cz/wp-content/uploads/2019/07/Decision_ED_2014_019_RAnnex_CS.pdf?cb=0cf889524d4cfe2e6b71ffcf1cc2590b

Okrajová činnost

Okrajová činnost by měla být chápána jako činnost, která představuje velmi malou část z celkové činnosti organizace, měla by sloužit zejména pro propagaci samotné organizace a/nebo oslovení nových žáků nebo členů. Organizace, která zamýšlí nabízení takových letů jako pravidelnou obchodní činnost nebo organizace, která nabízí pouze seznamovací lety, není považována za organizaci, která splňuje podmínku okrajové činnosti. Stejně tak lety organizované za výhradním účelem, kterým je vytváření příjmu organizace, nejsou považovány za okrajovou činnost.

Poznámka:

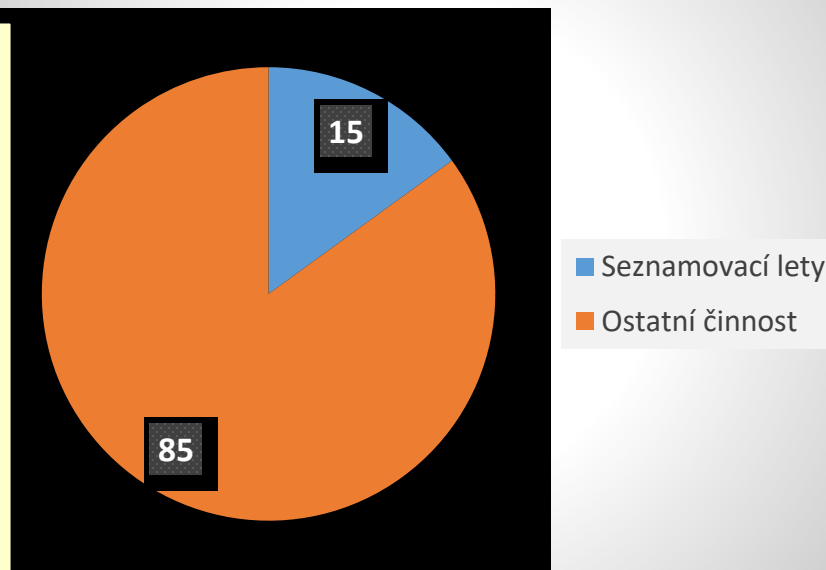
Nikde není určeno (pevná hranice) co je okrajová činnost, u každého provozovatele je to jiné a záleží to na typu provozu. Jiná okrajová činnost bude u ATO, DTO a jiná u aeroklubů.

Okrajová činnost

Okrajovou činnost definujeme vůči celkovému náletu za kalendářní rok a to jako blokový čas (u motorových letadel, TMG a vrtulníků) a letový čas (u kluzáků a balónů). Do celkové ročního náletu se musí zahrnout nálet všech letadel, která byla za uplynulý kalendářní rok u daného provozovatele aktivní. Toto platí i pro veškerá letadla, která byla v pronájmu (zapůjčena) a létala pro provozovatele. Jednoduše se udělá po konci roku součet veškerých nalétaných letových hodin a z toho se vyčlení nálet při seznamovacích letech. Tyto hodnoty se vždy na začátku nového roku zasílají ÚCL přes webový formulář (viz kapitola 8 – Komunikace s ÚCL).

Celkový nálet

Zážitkové lety

Zvláštní obchodní lety (SPO) – Zážitkové lety, jsou lety zahrnující extrémní akrobatické manévry prováděné s cílem umožnit osobám na palubě zažít nulovou gravitaci, vysoké násobky přetížení nebo podobné pocity (GM1 SPO.GEN.005). Pro tyto lety musí být použito odpovídající letadlo, zejména pak z pohledu kategorie letové způsobilosti (např. akrobatický letoun).

Tyto lety se nesmí provozovat jako seznamovací lety, ale je potřeba podat prohlášení na ÚCL a jsou brány jako obchodní činnost.

Lety se sdílenými náklady

Lety se sdílenými náklady jsou lety s jinými než složitými letouny a vrtulníky, na něž nesou společné náklady soukromé osoby, za podmínky, že přímé náklady nesou společně všechny osoby na palubě včetně pilota a počet osob nesoucích přímé náklady není vyšší než šest. Náklad spojený s letem mohou být prokázány účetními nebo jinými doklady. Tyto lety může nabízet pouze pilot (držitel průkazu způsobilosti) jako soukromá osoba, která musí mít sjednáno pojištění odpovědnosti za škody z provozu letadla podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 785/2004. Lety se sdílenými náklady nelze provádět letadly spadajícími do Přílohy I nařízení (EU) 2018/1139 (Basic Regulation).

2. Předpisy a směrnice

Zde si uvedeme stránky a odkazy, kde se dají najít veškeré informace a nařízení (EU), směrnice, odkazy na doporučení, a zákony týkající se provozu seznamovacích letů.

Směrnice ÚCL pro provádění seznamovacích letů CAA-SL-102-6-16

Tuto směrnici, si prosím stáhněte a pracujte s ní. V podstatě je v ní všechno důležité co budete při provozu seznamovacích letů potřebovat a tato prezentace z ní z velké části vychází. O změnách a aktualizacích směrnice se dozvíte, pokud si na stránkách ÚCL zadáte odběr novinek.

Link: <https://www.caa.cz/provoz/prakticke-informace-provoz-letadel/>

ÚŘAD PRO CIVILNÍ LETECTVÍ
Sekce letová

Podmínky pro provádění seznamovacích letů podle čl. 6
odst. 4a písm. c) nařízení (EU) č. 965/2012, čl. 3 odst. 2
písm. c) nařízení (EU) 2018/1976 a čl. 3 odst. 2 písm. c)
nařízení (EU) 2018/395

CAA-SL-102-6-16

Č. j.: 8012-22-301

Verze: Změna č. 6

Datum účinnosti: 1. 12. 2022

V Praze dne: 1. 12. 2022

Schválil (podpis):

VZ Ing. Jan Šikýř
Ing. Pavel Matoušek
ředitel SL

Poradní oběžník – Lety se sdílenými náklady

V tomto oběžníku se dozvíte všechny informace a podmínky, které jsou potřeba k letům se sdílenými náklady. Jsou zde dobře vysvětleny pojmy jako co jsou přímé a roční náklady a dále podmínky pro provádění letů se sdílenými náklady. Oběžník je volně ke stažení na stránce ÚCL.

Link: <https://www.caa.cz/provoz/prakticke-informace-provoz-letadel/>

PORADNÍ OBĚŽNÍK

LETY SE SDÍLENÝMI NÁKLADY

PO-SL-965/2012-Čl.6.4a

PO-SL-2018/395-Čl.3.2a

PO-SL-2018/1976-Čl.3.2a

Změna Číslo:	Vydáno:		Zpracoval:
	Pod č.j.:	Dne:	
0	3652-21-301	1. 7. 2021	Ing. Šikýř

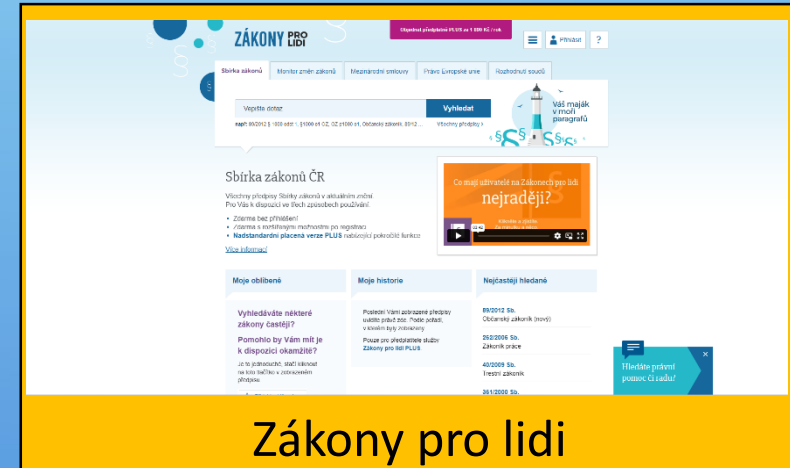
Ing. Pavel Matoušek
ředitel SL

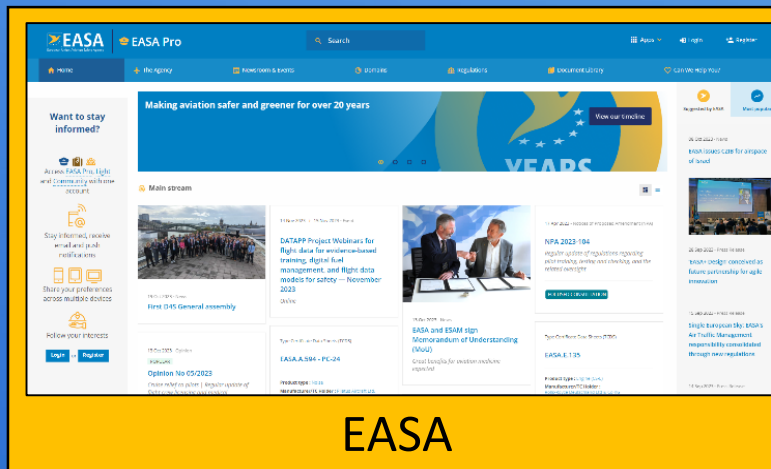
Důležité stránky

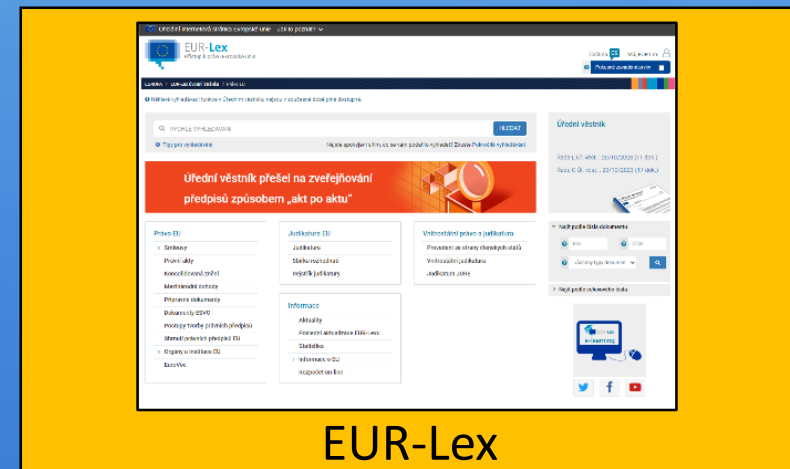
ÚCL

Zákony pro lidi

EASA

EUR-Lex

Úřad pro civilní letectví

- Na stránkách ÚCL najdete všechny informace co jsou pro váš provoz potřeba.
- Jsou zde informace na veškeré směrnice, nařízení a změny.
- Najdete zde veškeré kontakty pro komunikaci s příslušnými odděleními ÚCL.

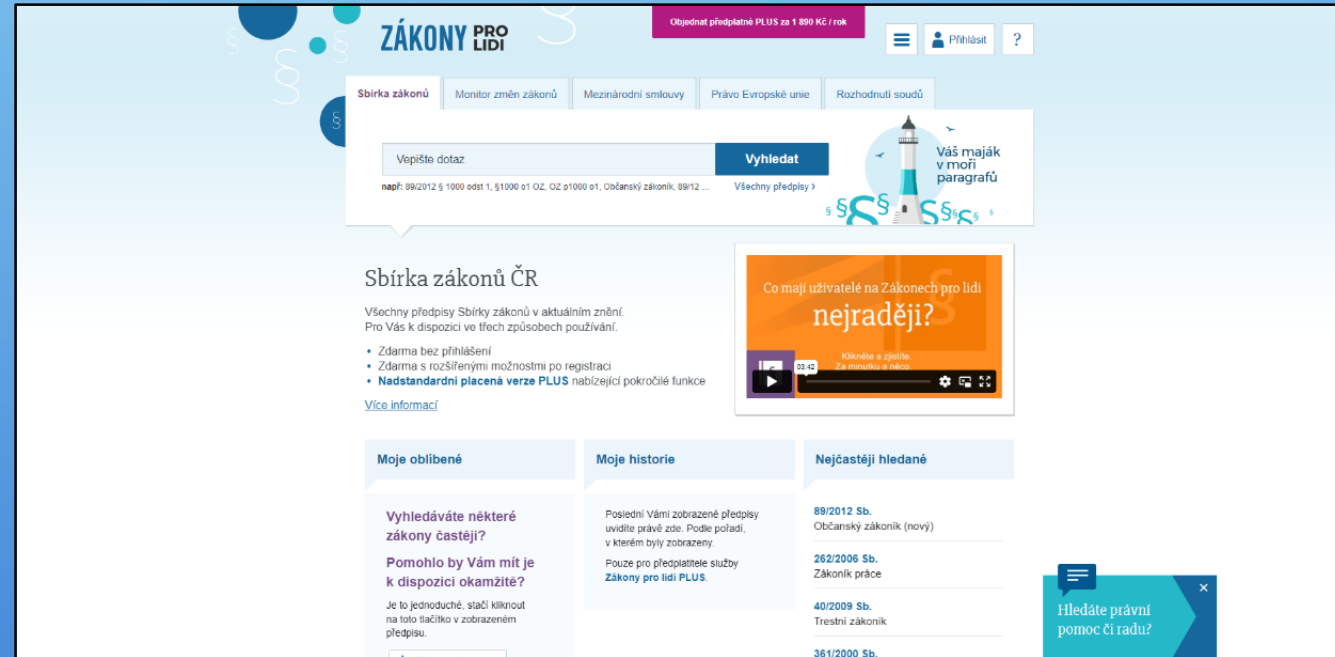
Doporučení: přihlaste se k odběru novinek, které obdržíte na svůj email jednou týdně a kde se dozvíte o všech aktualitách

Zákony pro lidi

- Aktuální znění zákonů jako Zákon o civilním letectví 49/1997 Sb.
- Prováděcí vyhláška zákona o civilním letectví 108/1997 Sb.
- A další vydané zákony

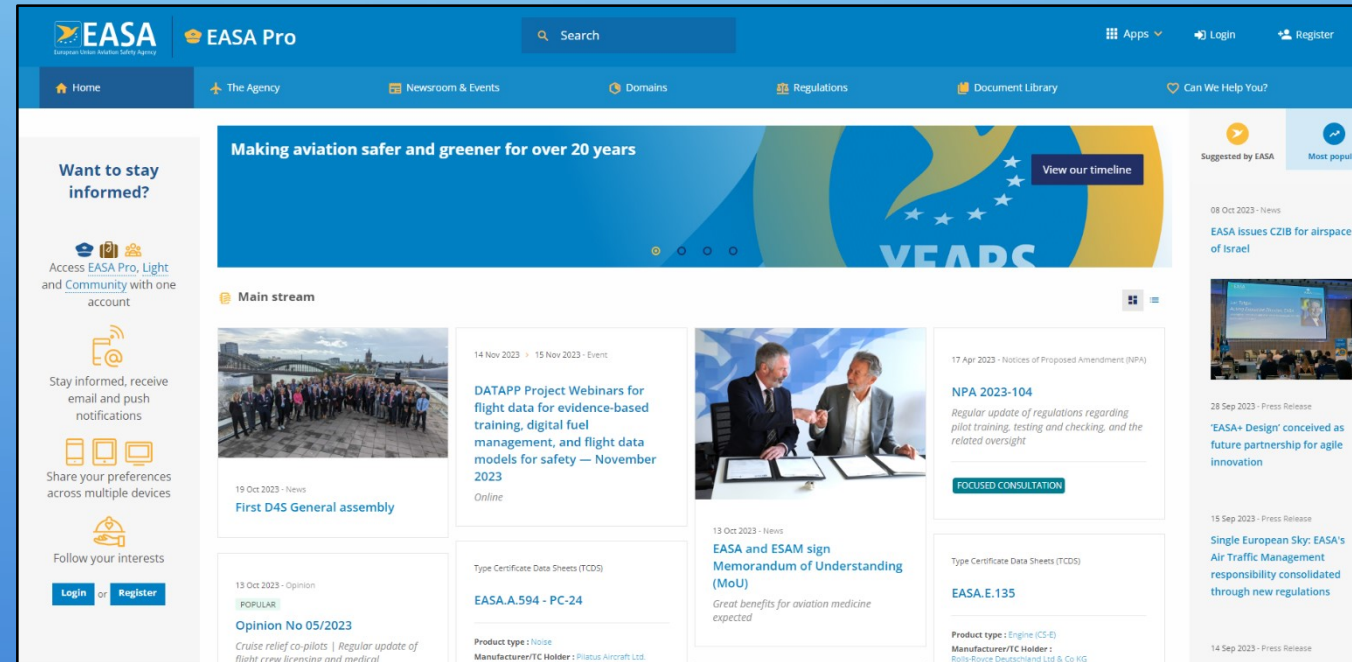

Link: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

EASA

- Veškerá nařízení, AMC (přijatelné způsoby průkazu) a GM (poradní materiál) potřebná k provozu
- Pro seznamovací lety jsou důležitá nařízení, která si vyjmenujeme v následujících kapitolách prezentace
- Opět se dá objednat zasílání novinek, kde se dozvíte veškeré aktuality

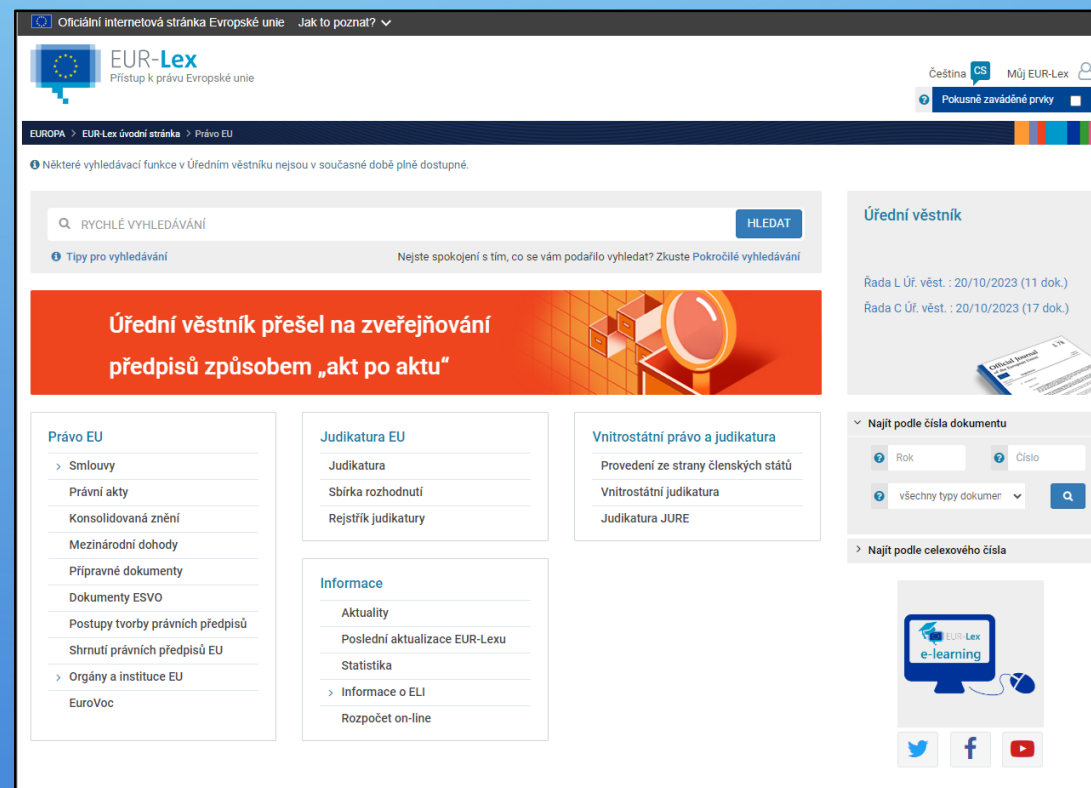
Link: <https://www.easa.europa.eu/en/home>

EUR-Lex (Evropské právo)

- Stránky pro přístup k právu EU (nejen v oblasti letectví)
- Na těchto stránkách naleznete veškerá nařízení vydána EU prostřednictvím svých orgánů
- Výhoda je, že veškeré potřebné dokumenty jsou zde ke stažení ve všech jazycích používaných v EU (včetně anglického originálu)

Link: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

Letecká informační služba (LIS)

- Stránky podniku ŘLP, s. p., kde jsou k dispozici aktuální znění ICAO Annexů (L)
- Najdete zde i odkaz na stránku EUR-Lex (elektronická verze Ústředního věstníku EU)
- Aktuální (stále platné) předpisy JAR

Předpisy

ICAO Annex (L)

- L 1 O způsobilosti leteckého personálu civilního letectví
- L 2 Pravidla letání
- L 3 Meteorologie
- L 4 Letecké mapy
- L 5 Předpis pro používání měřících jednotek v letovém a pozemním provozu
- L 6/I Provoz letadel - část I
- L 6/II Provoz letadel - část II
- L 6/III Provoz letadel - část III
- L 7 Roznávací značky letadel
- L 8 Letová způsobilost letadel
- L 8/A Letová způsobilost letadel - postupy
- L 9 Zjednodušení formalit
- L 10/I O civilní letecké telekomunikační službě - Radionavigační prostředky
- L 10/II O civilní letecké telekomunikační službě - Spojovací postupy
- L 10/III

UPOZORNĚNÍ

Tyto informace mají za cíl zajistit širokou veřejnosti přístup k obsahu leteckých předpisů dle ustanovení § 102 odst. 2 zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, jakož i dalších skutečností, majících vliv na bezpečnost leteckého provozu. Ministerstvo dopravy ani Úřad pro civilní letectví **nezaručují**, že jednotlivé dokumenty dostupné prostřednictvím webových stránek Řízení letového provozu České republiky, s. p. – Letecké informační služby přesně odpovídají oficiálně přijatému textu. Za **autentická znění** leteckých předpisů v českém překladu a dalších dokumentů se považují pouze znění zveřejněná v **tiskové podobě** Letecké informační příručky, přičemž jejich elektronické či listinné kopie (stejnopisy) je **nemohou nahradit**. Dle ustanovení § 102 odst. 2 zákona č. 49/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jsou letecké předpisy rovněž k dispozici na Ministerstvu dopravy a Úřadu pro civilní letectví. Nalezne-li někdo ve zpřístupněných dokumentech formální či obsahové chyby, necht' je oznámí Řízení letového provozu České republiky, s. p. – Letecké informační služby.

Ministerstvo dopravy dále sděluje, že s ohledem na závazky plynoucí České republice z jejího členství v Evropské unii, rozšiřování pravomocí a věcné působnosti orgánů Evropské unie (zejména specializované agentury Evropská agentura pro bezpečnost letectví), jakož i nutnost omezovat duplicitu použitelné právní úpravy a tím zajišťovat její srozumitelnost pro adresáty státní správy, se níže uvedené letecké předpisy řady JAR z důvodu jejich obsahové shody s přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nadále vnitrostátně nepoužijí.

[odkaz na AIC C 5/16](#)

Předpisy Evropských společenství (Evropské unie) lze nalézt prostřednictvím elektronické verze Úředního věstníku Evropské unie na <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=cs>.

Ministerstvo dopravy však upozorňuje, že za autentická znění právních předpisů Evropských společenství se považují pouze znění zveřejněná v tiskové podobě Úředního věstníku Evropské unie. Dle ustanovení § 13 odst. 1 zákona č. 309/1999 Sb., o Sběrce zákonů a o Sběrce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů, jsou Kraje a hlavní město Praha povinny umožnit v pracovních dnech každému nahlédnutí do Úředního věstníku Evropské unie.

Link: <https://aim.rlp.cz/predpisy/predpisy/index.htm>

3. Organizační zajištění IF

V této kapitole si řekneme několik stručných bodů, které si musíme uvědomit před tím, než se rozhodneme provozovat a nebo již provozujeme seznamovací lety. Především jestli splňuji všechny podmínky pro tento typ provozu a zda jsem schopen vše zajisti.

Organizační zajištění - podmínky

ÚCL v souladu s bodem ARO.OPS.300, Přílohy II (Part ARO) nařízení (EU) č. 956/2012 stanovuje ve své směrnici CAA-SL-102-6-16 (odkaz ke stažení v předešlé části) dodatečné podmínky pro seznamovací lety prováděné letadly jinými než složitými motorovými dle č. 6, odst. 4a, písm. (c) nařízení (EU) č. 956/2012, čl. 3, odst. 2, písm. c) nařízení (EU) 2018/1976 a čl. 3, odst. 2, písm. c) nařízení (EU) 2018/395.

Odkazy na webové stránky, kde jsou všechna nařízení ke stažení (včetně směrnice ÚCL) jsou uvedeny v předešlé kapitole.

Organizační zajištění – dodatečné podmínky

NCO – v případě letounů a vrtulníků při provádění seznamovacích letů musí být splněny následující podmínky bodu NCO.GEN.103, Part NCO, nařízení (EU) č. 965/2012:

- vzlet a přistání musí být na stejném letišti nebo provozní ploše
- celý let musí být podle pravidel VFR ve dne
- být provozován pod dozorem osoby, které byla svěřena odpovědnost za jejich bezpečnost

Organizační zajištění – dodatečné podmínky

SAO – v případě kluzáků při provádění seznamovacích letů musí být splněny následující podmínky bodu SAO.GEN.115, Part SAO, nařízení (EU) č. 2018/1976:

- celý let musí být podle pravidel VFR ve dne
- být kontrolovaný z hlediska bezpečnosti osobou, kterou jmenovala organizace odpovědná za tyto lety

Organizační zajištění – dodatečné podmínky

BOP – v případě balónů při provádění seznamovacích letů musí být splněny následující podmínky bodu BOP.BAS.015, Part BOP, nařízení (EU) č. 2018/395:

- celý let musí být podle pravidel VFR ve dne
- být kontrolovaný z hlediska bezpečnosti osobou, kterou jmenovala organizace odpovědná za tyto lety

4. Způsobilost pilotů při provozu IF

Kdo z pilotů může létat seznamovací lety? Jaké kvalifikace musí splňovat? Jaké zkušenosti (počty nalétaných hodin) musí mít?

Základní požadavky

Seznamovací lety mohou provádět piloti, kteří jsou držiteli alespoň průkazu způsobilosti pilota uvedených níže. Držitelé průkazu způsobilosti musí splňovat požadavky nařízení (EU) č. 1178/2011 nebo nařízení (EU) 2020/358 nebo nařízení (EU) 2020/357. Navíc aby mohli provádět seznamovací lety, musí dosáhnou věku 18 let a dále splňovat pro jednotlivé kvalifikace určité zkušenosti (viz dále).

Zkušenosti dle typu průkazu způsobilosti

LAPL(A)

- celkový nálet v letounu 200 hodin a z toho 100 hodin ve funkci velitele letadla v letounu

LAPL(H)

- celkový nálet ve vrtulníku 200 hodin a z toho 100 hodin ve funkci velitele letadla ve vrtulníku

LAPL(S)

- celkový nálet v kluzáku 75 hodin a z toho 25 hodin nebo 200 vypuštění ve funkci velitele letadla v kluzácích nebo motorových kluzácích
- celkový nálet v TMG 75 hodin a z toho 25 hodin nebo 200 vypuštění ve funkci velitele letadla v TMG, nebo být držitelem FI(S) pro TMG

Zkušební dle typu průkazu způsobilosti

LAPL(B)

- celkový nálet v balónu příslušné třídy 50 hodin a z toho 25 hodin ve funkci velitele letadla v balónu nebo 50 vzletů a přistání a 25 hodin ve funkci velitele letadla balónu

PPL(A)

- celkový nálet v letounu 200 hodin a z toho 100 hodin ve funkci velitele letadla v letounu

PPL(H)

- celkový nálet ve vrtulníku 200 hodin a z toho 100 hodin ve funkci velitele letadla ve vrtulníku

Zkušenosti dle typu průkazu způsobilosti

SPL

- celkový nálet v kluzáku 75 hodin a z toho 25 hodin nebo 200 vypuštění ve funkci velitele letadla v kluzácích nebo motorových kluzácích
- celkový nálet v TMG 75 hodin a z toho 25 hodin nebo 200 vypuštění ve funkci velitele letadla v TMG, nebo být držitelem FI(S) pro TMG

BPL

- celkový nálet v balónu 50 hodin a z toho 25 hodin ve funkci velitele letadla v balónu nebo 50 vzletů a přistání a 25 hodin ve funkci velitele letadla balónu

5. Provozní zajištění IF

Co vše musíme zajistit pro provoz seznamovacích letů? Jaké jsou podmínky pro provoz? Jaké osoby se mohou účastnit takovýchto letů?

Nařízení a předpisy

Při provozu a organizaci seznamovacích letů musí být dodrženy požadavky obsažené v Part NCO nařízení (EU) č. 965/2012 a dále veškeré lety musí být provedeny v souladu s nařízením (EU) č. 923/2012. Dále musí být seznamovací lety provozovány v souladu s národním předpisem L2 (pokud pravidla létání neupravuje nařízení (EU) č. 923/2012) a to zejména Doplněk O (Podmínky pro VFR lety při provádění leteckých prací, akrobatických letů, leteckých veřejných vystoupení a seznamovacích letů), Doplněk P (Pravidla letu pro kluzáky) a Doplněk Q (Pravidla pro vlečení) tohoto předpisu.

Provozní zajištění IF

K základním požadavkům nařízení (EU) a předpisům musí být během provozu seznamovacích letů dodrženy následující podmínky:

- seznamovací lety prováděné letouny, kluzáky a TMG musí být prováděny pouze ze schválených letišť,
- seznamovací lety vrtulníkem nesmí být prováděny nad nehostinným prostředím (viz Příloha I /Part DEF/ k nařízení (EU) č. 935/2012),
- při všech letech musí být udržováno stálé obousměrné spojení se stanovištěm služby AFIS, ANS nebo stanovištěm poskytování informací známému provozu (RADIO),
- v případě ztráty spojení musí být let neprodleně ukončen návratem na letiště,
- let musí být s ohledem na bezpečnost cestujících proveden bez prudkých manévrů, nesmí být prováděny zatáčky s náklonem větším jak 30° a akrobatické obraty

Provozní zajištění IF

Organizace provozující seznamovací lety musí určit osobu odpovědnou za organizaci IF, která je povinna zajistit:

- Jmenuje dostatečný počet poučených osob starších 18 let, které jsou nápomocny při organizaci seznamovacích letů,
- Cestující, kteří se účastní seznamovacího letu, jsou pod neustálým dohledem osoby odpovědné za organizaci a jejich pohyb po letišti (na provozní ploše) je těmito osobami usměrňován,
- Cestující, kteří se účastní seznamovacího letu, jsou k letadlu přiváděni a od letadla odváděni pověřenými osobami a nebo velitelem letadla,
- Otevření kabiny letadla, nastupování a vystupování cestujících bude možné pouze po úplném zastavení motoru letounu (u vícemotorových alespoň motoru na straně dveří kabiny letadla pro cestující) nebo v případě vrtulníku po úplném zastavení jeho rotoru, pokud letová příručka nestanovuje jinak,

Provozní zajištění IF

- Cestující budou upozorněni na možné následky v případě nesprávného zhodnocení svého zdravotního stavu (nemoci srdce, krevního oběhu, respirační nemoci, epileptické záchvaty, apod.). Jednoduše řečeno cestující Vám potvrdí, že je schopen letu bez závažných zdravotních problémů (je to pro Vaši ochranu pro případ mimořádné události)
- Je zakázáno z důvodu bezpečnosti se zúčastnit seznamovacího letu osobám, které jsou pod zjevným vlivem psychoaktivních látek nebo alkoholu
- Děti a mladiství do 18 let se mohou seznamovacího letu zúčastnit pouze se souhlasem jejich zákonného zástupce, který také odpovídá za jejich chování na letišti (provozním místě), na provozní ploše a během letu
- Minimální věk cestujícího, který se může zúčastnit seznamovacího letu je 8 let
- Na místě provádění seznamovacího letu bude veden seznam osob na palubě letadla, který bude obsahovat – jméno, příjmení a podpis
- Budou přijata odpovídající opatření k ochraně civilního letectví před protiprávními činy

Seznam cestujících

Ilustrativní příklad, jak může vypadat seznam cestujících máte na obrázku vpravo. Jakou formu si zvolíte je na vašem uvážení. Důležité je aby byl cestující poučen, rozuměl poučení a podepsal, že bere na vědomí veškerá rizika. Je to pro vaši ochranu, pro případ jakékoliv mimořádné události během provozu.

Mezi bezpečnostní a nouzové postupy patří vše co uznáte za vhodné při vašem typu provozu, např. pohyb na provozní ploše, seznámení cestujícího s vybavením letadla jako např. jak se připoutat, otevřít dveře v případě nouze, ničeho se během letu nedotýkat apod.

Seznam a poučení cestujících před seznamovacím letem

Dne:

Letiště/provozní plocha:

Typ letadla:

Pozn. zn. letadla:

Velící pilot:

Cestující svým podpisem stvrzuje, že:

- Byl poučen o bezpečnostních a nouzových postupech během seznamovací letu
- Není si vědom žádných zdravotních omezení, která by ho jakýmkoliv způsobem omezovala účastnit se seznamovacího letu
- Pokud je zákonný zástupce osoby mladší 15 let, přebírá plnou zodpovědnost za tuto osob

Jméno a příjmení	Podpis	Podpis zákonného zástupce	Poznámka

Seznam cestujících

Poznámka:

Seznam osob na palubě letadla uchová organizátor seznamovacích letů alespoň 3 měsíce od provedení daného letu. Doporučuje se archivovat data po dobu 1 roku. Záznamy mohou být provedeny v papírové nebo elektronické formě a mohou být součástí kontroly ÚCL.

Provozní zajištění IF

Podmínky pro provádění seznamovacích letů z provozních míst – vrtulníky a balóny

- Definice co je provozní místo je uvedena v Příloze I (Definice) nařízení (EU) č. 965/2012
- Pokud plocha sloužící jako provozní místo nemá provozovatele nebo se jedná o plochu, která není plochou vymezenou ke vzletům a přistáním, informuje organizátor seznamovacích letů o této činnosti příslušný obecní úřad a to před jejím zahájením
- Aniž jsou dotčena ustanovení v nařízení (EU) č. 965/2012 musí být při výběru provozního místa dodrženy podmínky stanovené v § 13 odst. 5 (*) a § 14 odst. 5 a 6 (**) vyhlášky č. 108/1997 sb. (prováděcí vyhláška k Leteckému zákonu 49/1997 Sb.)

Provozní zajištění IF

(*) § 13 (5)

Vzlety a přistání mohou být prováděny pouze ve dne podle pravidel letu za viditelnosti určených příslušnými předpisy a vyslovil-li s využíváním plochy vymezené ke vzletům a přistáním k tomuto účelu souhlas provozovatel této plochy. Toto ustanovení se nevztahuje na neplánovaná přistání kluzáků, balonů a na činnosti konané v naléhavém veřejném zájmu, například lety záchranné služby, hašení požárů nebo zdolávání jiných mimořádných událostí a řešení krizových situací.

Provozní zajištění IF

(**) § 14 (5)

Ke vzletům a přistáním lze využít pouze ploch,

- a) které jsou mimo obytné území obce,
- b) které jsou mimo území národního parku, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky, pokud k využívání území národního parku, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky nedal souhlas příslušný úřad ochrany přírody,
- c) jejichž vzdálenost od obytných budov je nejméně 100 m,
- d) jejichž rozměry a povrch odpovídají požadavkům stanoveným v letové příručce letadla a v provozní příručce provozovatele leteckých činností, k jehož vzletu a přistání má být plocha využívána,
- e) které jsou mimo území pásem hygienické ochrany vodních zdrojů a chráněných oblastí přirozené akumulace vody, pokud se k využívání území pásem hygienické ochrany vodních zdrojů a chráněných oblastí přirozené akumulace vody kladně nevyjádřil příslušný vodoprávní úřad.

Provozní zajištění IF

(**) § 14 (6)

Přistání, vzlety a související činnosti mohou být prováděny pouze

- a) ve dne podle pravidel letu za viditelnosti určených příslušnými předpisy,
- b) umožňují-li to zvláštní předpisy,
- c) nenacházejí-li se ve vzdálenosti menší než 50 m od letadla na zemi osoby, které nejsou účastny na provozu letadla.

Provozní zajištění IF

- Za posouzení, zda je provozní místo vhodné (způsobilé) ke vzletům a přistáním odpovídá organizátor, popř. velitel letadla
- Při výběru provozního místa musí být brána v úvahu letová příručka letadla a požadavky Part-NCO nařízení (EU) č. 965/2012
- Pokud jsou lety prováděny z provozních míst, které jsou součástí (v určité fázi nebo během celého letu) ATZ, (M)CTR, (M)TMA musí být zajištěna koordinace se stanovištěm služby AFIS, příslušným stanovištěm řízení (TWR, APP) nebo stanovištěm poskytování informací známému provozu (RADIO)
- Na provozním místě budou přijata odpovídající protipožární a záchranná opatření, minimálně v tomto rozsahu:
 - 2 ruční hasící přístroje odpovídajícího druhu na zemi mimo letadlo,
 - 2 soupravy na poskytnutí první pomoci
 - Na místě konání bude k dispozici kontakt na nejbližší zdravotní zařízení (RZS)
- V případě balónů musí být dodržováno oboustranné spojení s doprovodným vozidlem

6. Posouzení rizik při provozu IF

Co to znamená? Co vše musíme udělat a bude to součástí kontroly ÚCL?

Posouzení rizik

Organizace musí provést písemné posouzení rizik související se zajištěním bezpečnosti přepravovaných osob. Toto posouzení by mělo zahrnovat zejména:

- a) zkušenosti pilota s konkrétně použitým letadlem, zejména s ohledem na míru jeho znalostí letových charakteristik daného letadla v rámci rozsahu vyvážení,
- b) znalosti pilota související s navrhovanými tratěmi, vzdušným prostorem, provozním omezením a nouzovými postupy,
- c) kritéria související s meteorologickými minimy, dohledností, základnou oblačností, směrem a rychlostí větru, a
- d) jakákoliv další kritéria, která by zajistila vysokou úroveň bezpečnosti osob na palubě

Posouzení rizik - doporučení

Posouzení rizik si každý provozovatel vytváří sám dle svých zkušeností a typu provozu. Nedoporučujeme kopírovat někde získané posouzení rizik a to z důvodu, že nemusí odpovídat vašemu provozu a nemá smysl toto dělat jen pro formu a na případné kontroly. Je důležité si takovéto posouzení provést sami, po nějakém časovém úseku udělat vyhodnocení (např. po skončení letové sezóny) a aktualizovat jednotlivá rizika dle zkušeností z provozu. Toto posouzení řízení Úřad nijak neschvaluje, jenom kontroluje zda ho máte, zda odpovídá vašemu provozu a zda s ním umíte pracovat. ÚCL nezajímá jaká konkrétní rizikové faktory si zvolíte, jaké hodnoty jim přiřadíte a jakou formu zvolíte (tabulka, písemný popis), toto vše je zcela na vás.

Posouzení rizik – příklad č. 1

Pro představu, jak může vypadat rozvaha posouzení rizik je vidět na příkladu na pravé straně. Jedná se o zcela konkrétní a reálné posouzení rizik aeroklubu Klatovy (zveřejněno s jejich souhlasem), který provádí v rámci svého provozu i seznamovací lety. Zde jsou uvedeny tři druhy činnosti na které se provozovatel zaměřil při svém provozu i postup jak posoudil a dospěl k jednotlivým vyhodnocením závažnosti. Dále je zde vidět jaká opatření udělal pro snížení vzniku mimořádné události.

Příklad č. 2 na další stránce.

Co si vy vyhodnotíte jakou rizikovou činností a jaká opatření uděláte pro snížení rizika je zcela na vašem uvážení a znalosti místního provozu.

Rizika a jejich analýza

$$R = P \times N \times H$$

Druh činnosti	Zdroj rizika	Identifikace nebezpečí	VYHODNOCENÍ ZÁVAŽNOSTI RIZIKA				BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ Opatření k omezení rizika
			P	N	H	R	
Počasi při Seznamovacím letu (IF)	Předčasné ukončení letu, jeho nedokončení na letišti odletu	Zhoršení meteo podmínek může vést až k provedení bezpečnostního přistání mimo letiště. Možné zranění osob a poškození letadla	3	4	5	60	II. Nežádoucí riziko Opatření: Pilot (velitel letadla VL) provádějící seznamovací let a konečnou platnost rozhoduje o provedení letu v souladu s právními předpisy a ustanoveními a nařizeními Úřadu pro civilní letectví. Let bude prováděn jen za meteo podmínek pro lety VFR ve dne a podle limitů Letové příručky daného letadla. Let nebude prováděn za dohlednosti nižší než 5 km a výšky oblačnosti nižší než 1800ft/600 m AGL. Pilot (VL) musí absolvovat Zimní školení včetně Pozemní přípravy stanovené provozovatelem jednou ročně.
Požár/vysazení motoru při IF	Vynucené přistání do terénu	Možné zranění osob a poškození letadla	1	5	5	25	III. Mírné riziko Opatření: Let musí být prováděn min 1000ft/300m AGL. Pilot (VL) musí absolvovat pravidelné Zimní školení včetně Pozemní přípravy stanovené provozovatelem. Dále musí mít splněné všechny lety v rámci rozletanosti organizované provozovatelem jednou ročně.
Zranění osob doprovázených při nastupování a vystupování z letadla (při IF)	Nahodilé zranění způsobené nepozorností	Možné zranění osob a poškození letadla	2	2	1	4	IV. Akceptovatelné riziko Opatření: Riziko eliminované pravidelnou účastí pilota (VL) na Zimním školení vč. Pozemních příprav. Poskytnutí první pomoci a ošetření při zranění osob. Zavolání ZZS.

P - pravděpodobnost vzniku a existence

Nahodilá	1
Nepravděpodobná	2
Pravděpodobná	3
Velmi pravděpodobná	4
Trvalá	5

H - názor hodnotitelů

Zanedbatelný vliv na míru nebezpečí a ohrožení	1
Malý vliv na míru nebezpečí a ohrožení	2
Větší, zanedbatelný vliv na míru nebezpečí a ohrožení	3
Velký, významný vliv na míru nebezpečí a ohrožení	4
Více významných a nepříznivých vlivů na závažnost a následky nebezpečí a ohrožení	5

N - možné následky (pravděpodobnost) ohrožení

Poškození zdraví bez pracovní neschopnosti	1
Absenční úraz (s pracovní neschopností)	2
Vážnější úraz vyžadující hospitalizaci	3
Těžký úraz a úraz s trvalými následky	4
Smrtelný úraz	5

Celkové hodnocení rizika

Rizikový stupeň	R	Míra rizika
I.	> 100	Nepřijatelné riziko
II.	51 až 100	Nežádoucí riziko
III.	11 až 50	Mírné riziko
IV.	3 až 10	Akceptovatelné riziko
V.	< 3	Bevýznamné riziko

Celkové hodnocení míry rizika (R) je pak následující:

- I. Nepřijatelné riziko s katastrofickými důsledky, vyžadující okamžité zastavení činnosti, odstavení z provozu do doby realizace nezbytných opatření a nového vyhodnocení rizik. Práce nesmí být zahájena, nebo v ní nesmí být pokračováno, dokud se riziko nezníží.
- II. Nežádoucí riziko vyžadující urychlené provedení odpovídajících bezpečnostních opatření snižujících riziko na přijatelnou úroveň, na snížení rizika se musí přidělit potřebné zdroje.
- III. Mírné riziko, i když není nutnost opatření tak závažná jako u rizik kategorie II. Bezpečnostní opatření nutno zpravidla realizovat dle zpracovaného plánu podle rozhodnutí vedení podniku. Prostředky na snížení rizika musí být implementovány ve stanoveném časovém období. Je-li toto riziko spojeno se značnými nebezpečnými následky, musí se provést další zhodnocení, aby se přehodnotila pravděpodobnost vzniku úrazu, jako podklad pro stanovení potřeby dosažení zlepšení a snížení rizika.
- IV. Akceptovatelné riziko, riziko přijatelné se souhlasem vedení. Je nutno zvážit náklady na případné řešení nebo zlepšení, v případě, že se nepodaří provést technická bezpečnostní opatření ke snížení rizika, je třeba zavést vhodná opatření organizační. Většinou postačuje školení obsluhy, běžný dozor apod.
- V. Bevýznamné riziko, není vyžadováno žádné zvláštní opatření. Nejedná se však o 100% bezpečnost, proto je nutno na existující riziko upozornit a uvést např. jaká organizační a výchovná opatření je třeba realizovat.

Posouzení rizik – příklad č. 2

Ilustrativní příklad tabulky pro posouzení rizik

	Zdroj rizika	Vážnost	Pravděpodobnost	Bodový násobek	Způsob redukce rizika	Výsledek redukce	Výsledek redukce
Nehoda, vážný incident, incident	Letecká nehoda, vážný incident, incident kdy došlo k zdravotní újmě (zranění, fatální zranění), poškození letadla nebo poškození majetku nebo osob třetí strany	5	2	10	Striktní dodržování platných předpisů a postupů, pravidelné přezkušování pilotů, důsledné hlídání technického stavu a lhůt údržby	1	5
Technická závada na letounu	Neočekávaná technická závada zjištěna před letem nebo v průběhu letu	3	2	6	Důsledná kontrola technického stavu, dodržování všech postupů a předletových kontrol na letadle. Kontrola znalosti pilotů (technická znalost letadla a nouzových postupů)	1	3
Obousměrná ztráta spojení	Ztráta obousměrného radiového spojení během letu s cestujícími	2	1	2	Přezkoušení pilotů s postupy při ztrátě spojení na trati a v ATZ, postupy v řízené oblasti (CTR, TMA) naladění kódu odpovídače 7600 (pokud je letoun vybaven odpovídačem)	NIL	2
Vliv počasí	Výskyt nebezpečných meteorologických jevů, náhlá změna počasí	1	1	1	Přístup k platným meteorologickým předpovědím a výstrahám, příprava pro neočekávané situace (vybráno náhradní letiště pro přistání, přípraveny frekvence pro komunikaci)	NIL	1
Zranění cestujícího při IF	Zranění cestujícího během nastupování / vystupování z letadla. Zhoršení zdravotního stavu během letu	2	2	4	Dozor pilota (nebo pověřené osoby) při nástup / výstupu cestující z letadla, seznámení cestujícího z bezpečnostními instrukcemi před letem	1	2

7. Vedení záznamů

Musíme vést nějaké záznamy? Co vše musíme evidovat a proč? Kontroluje to někdo?

Vedení záznamů

Organizace provozující seznamovací lety musí zavést systém záznamů těchto letů, aby mohly na požádání ÚCL prokázat, že splňují podmínku okrajové činnosti (viz definice). Organizace (provozovatel) jsou povinny předat informace o počtu nalétaných hodin v rámci seznamovacích letů vyplněním formuláře uveřejněného na webových stránkách ÚCL (viz příští kapitola) za uplynulý kalendářní rok vždy do 31. ledna následujícího roku. ÚCL provádí kontroly zaslaných údajů v rámci výkonu státního dozoru.

Kromě údajů o nalétaných hodinách, musí být každý seznamovací let zaznamenán v každém palubním deníku (nebo rovnocenném dokumentu) příslušného letadla a dále v pilotním zápisníku pilota provádějícího seznamovací let. Záznam se provede do obou deníků v poli poznámka ve tvaru písmen IF (Introductory Flight).

Shoda záznamů vedených organizací (provozovatelem), palubním deníkem letadla a pilotním zápisníkem velícího pilota je jednou ze součástí kontroly během výkonu státního dozoru.

Vedení záznamů - doporučení

Jakou formu evidence letů si zvolíte je čistě na vás, nikde není popsán nebo dán pevný formulář. Jednoduše lze shrnout, že záznamy provedených letů by měly být obdobné jako palubní deník letadla (popř. pilotní zápisník). Měly by obsahovat minimálně datum, typ letadla, poznávací značku letadla, letiště (provozní plocha), čas vzletu a přistání, doba letu, informace o pilotovi, informace o počtu cestujících (osob na palubě) a dále poznámky (pokud je potřeba něco doplnit). Jakou formu bude mít evidence letů je na vás, zda to bude nějaký blok, tabulka, elektronická forma (Excel apod.). Z evidence by mělo být jasné jaké lety a kdy proběhly. Opět je to součástí kontroly společně s palubním deníkem příslušného letadla.

Poznámka:

Organizace ATO mohou tyto záznamy vést v rámci systému dle bodu ORA.GEN.220, PART ORA, nařízení (EU) č. 1178/2011

8. Komunikace s ÚCL

Co vše a kdy je potřeba zaslat ÚCL? Jakou formou? Jak se dozvím o případné kontrole a na co všechno se připravit? Kde najdu příslušné doklady na stránkách úřadu? Na koho se můžu obrátit a kdo mi popřípadě zodpoví dotazy týkající se seznamovacích lezů?

Žádost o součinnost

Vždy ke konci roku Vám ÚCL zašle žádost o součinnost, kde je odkaz na webové stránky na formulář ve kterém se vyplní základní údaje, jako název organizace, typ organizace, kontaktní údaje, celkový nálet a nálet při seznamovacích letech. Pokud nelétáte seznamovací lety vyplníte 0. Tyto údaje slouží pro celkové statistické údaje letů u všech provozovatelů dohromady. Kontrola zadaných údajů a počet nalétaných hodin při seznamovacích letech může být součástí kontroly a musí souhlasit s Vámi vedenou evidencí letů.

ÚŘAD PRO CIVILNÍ LETECTVÍ SEKCE LETOVÁ Odbor provozu letadel

Provozovatelé
seznamovacích letů

(dle rozdělovníku)

pouze emailem

Vaše značka:	Č. j.:	Zpracovatel:	V Praze dne:
---	XXXX-23-301	podatelna@caa.cz	XX. 12. 2023

Žádost o součinnost

Vážení,

na základě ustanovení ARO OPS.300 nařízení Komise (EU) č. 965/2012 ze dne 5. října 2012, kterým se stanoví technické požadavky a správní postupy týkající se letového provozu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 ve spojení s ustanovením 3.1.3 Podmínek CAA-SL-102-5-16 pro provádění seznamovacích letů dle čl. 6 odst. 4a písm. c) téhož nařízení, čl. 3 odst. 2 písm. c) nařízení (EU) 2018/1976 a čl. 3 odst. 2 písm. c) nařízení (EU) 2018/395 Vás žádáme o předání informace o počtu nalétaných hodin v rámci seznamovacích letů.

Požadované dodejte Úřadu pro civilní letectví (dále jen „Úřad“) prostřednictvím formuláře uveřejněného na webových stránkách Úřadu (viz odkaz níže) **za uplynulý kalendářní rok vždy do 31. ledna roku následujícího**. Jedná se tedy o každoročně se opakující činnost.

Odkaz na formulář hlášení o počtu nalétaných hodin při seznamovacích letech:

<https://www.caa.cz/provoz/neobchodni-a-zvlastni-provoz/neobchodni-provoz-dle-pravidel-eu/>

Získané informace budou sloužit k evidenci a jako podklad pro zařazení do plánu výkonu státního dozoru u provozovatelů seznamovacích letů.

Předem děkujeme za spolupráci.

S pozdravem

Ing. Jan Šikýř
ředitel

Formulář hlášení o počtu nalétaných hodin

Formulář hlášení o počtu nalétaných hodin při seznamovacích letech, který se vám otevře při zadání linku v dopise máte vpravo. Tento formulář je interaktivní a vyplnění zabere několik okamžiků. Prosíme Vás o **dodržení termínu vyplnění**, protože nemůžeme uzavřít vyhodnocení dokud nedostaneme všechny dotazníky vyplněny.

<https://www.caa.cz/provoz/neobchodni-a-zvlastni-provoz/neobchodni-provoz-dle-pravidel-eu/formular-hlaseni-o-poctu-naletanych-hodin-pri-seznamovacich-letech/>

Formulář hlášení o počtu nalétaných hodin při seznamovacích letech

Hlášení o počtu nalétaných hodin při seznamovacích letech

Název organizace: *

Typ organizace: *

☐ ATO

☐ DTO

☐ Jiné

Kontaktní osoba: *

E-mail: *

Celkový počet letových hodin na všech letadlech organizace (včetně pronajatých): *

Počet letových hodin při seznamovacích letech na všech letadlech organizace (včetně pronajatých): *

Verification

Napište jakékoli dvouciferné číslo: *

Příklad: 12

Odeslat

Máte nejasnosti? [Zanechte nám vzkaz](#)

Autor stránky: Šéfredaktor

Oznámení ÚCL o kontrole u provozovatele

Pokud k vám přijede ÚCL na kontrolu dokumentace a provozu, dostanete zhruba tři týdny předem takovéto oznámení. Kontrola se zaměřuje na oblasti, které jsou uvedeny v oznámení a v této prezentaci jsme se na ně zaměřili a snažili jsme se je vysvětlit.

ÚŘAD PRO CIVILNÍ LETECTVÍ SEKCE LETOVÁ Odbor provozu letadel

Č. j.: xxxxx - 23 - 301

Zpracovatel: xxxxxxx

V Praze dne: x. x. 2023

Oznámení o kontrole

V souvislosti s provozem seznamovacích letů prováděných vaší organizací xxxxxxxxxxxx bude proveden dne xx. x. 2023 v xx:xx hod výkon státního dozoru a to na letišti xxxxxxxx (LKxx) za účelem kontroly dodržování podmínek pro provádění seznamovacích letů podle čl. 6 odst. 4a písm. c) nařízení Komise (EU) 965/2012, čl. 3 odst. 2 písm. c) nařízení Komise (EU) 2018/1976 a čl. 3 odst. 2) písm. c) nařízení Komise (EU) 2018/395 a dle Směrnice ÚCL CAA-SL-102-5-16. Kontrola bude věnovat pozornost následujícím oblastem uvedeným níže, proto si prosím připravte veškeré doklady k tomu potřebné.

1. Organizační zajištění seznamovacích letů
2. Personální zajištění provádění seznamovacích letů
3. Provozní zajištění při seznamovacích letech
4. Posouzení rizik provádění seznamovacích letů Vaší organizací
5. Vedení záznamů

Uvedeného dne žádáme o přítomnost osoby odpovědné za provádění seznamovacích letů popřípadě osoby oprávněné jednat za provozovatele.

Žádáme Vás o potvrzení výše uvedeného termínu kontroly na email: xxxxx@caa.cz. Pokud by Vám zvolený termín z vážných důvodů nevyhovoval, navrhněte náhradní termín co nejdříve telefonicky, popřípadě emailem.

S pozdravem

Ing. Jan Šikýř
Ředitel
(dokument je elektronicky podepsán)

Kontakty na ÚCL – podatelna

Veškeré doklady, které zasíláte na ÚCL a je potřeba jejich oficiální potvrzení o převzetí zasíláte (nebo osobně předáte) na podatelnu úřadu. Tyto dokumenty budou dále distribuovány na příslušná oddělení.

K letišti 1149/23, 160 08 Praha 6

T: 225 421 111 – recepce

podatelna@caa.cz

Datová schránka: v8gaaz5

Kde se lze dotazovat při nejasnostech ohledně seznamovacích letů?

Pokud budete mít nějaký dotaz nebo nejasnost ohledně provozu seznamovacích letů je nejsnadnější cesta se obrátit na někoho s oddělení neobchodního provozu jak přes email nebo telefonicky (kontakty jsou uvedeny na stránkách ÚCL) anebo kontaktovat přímo mojí osobu (kontakty níže). Budeme rádi, pokud se na nás budete obracet s dotazy, připomínkami, nejasnostmi a vším co budete potřebovat ke svému provozu. Pro nás je důležitá zpětná vazba a proto budeme velice rádi za reakci zda Vám byla tato prezentace nápomocna, zda pro Vás byla dost přehledná, popřípadě co byste uvítali abychom doplnili, více objasnili nebo naopak vynechali. Jednoduše řečeno, rádi bychom, aby se spolupráce mezi ÚCL a provozovateli seznamovacích letů řídila konceptem a principy „JUST CULTURE“ tedy otevřené komunikace (nebát se ptát a řešit problémy).

Ondřej Fiala - inspektor neobchodního provozu

T: 225 422 738
fialao@caa.cz

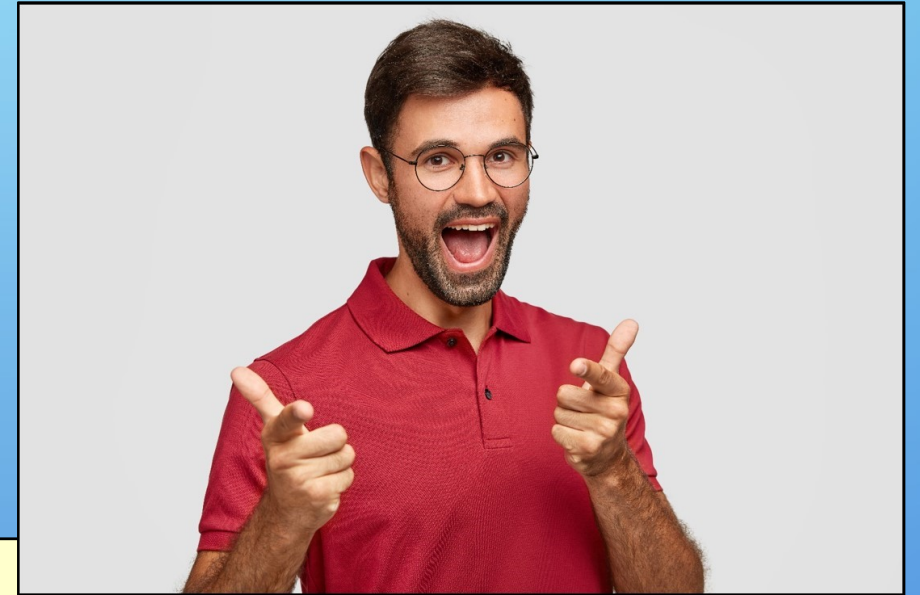
Shrnutí

Co vše jsem se dozvěděl a jak to můžu použít? Vím co kde najdu, co obnáší provoz seznamovacích letů a na koho s případně obrátit.

Co jsme se dozvěděli?

- ✓ Co to je a jak je definován seznamovací let
- ✓ Jaké nařízení a předpisy se týkají seznamovacích letů a kde je najdu
- ✓ Jaké je potřeba organizační zajištění provozu
- ✓ Kteří piloti a s jakýma kvalifikacemi mohou létat při seznamovacích letech
- ✓ Jak zajistit provoz
- ✓ Co znamená posouzení rizik a jak si připravit vlastní
- ✓ Které záznamy musím vést a jak je uchovávat
- ✓ Co musím splnit vůči ÚCL a jak vypadají dokumenty při komunikaci

Závěrem nám dovolte poděkovat za spolupráci při vyplňování dotazníku za letošní sezónu a doufáme, že Vám jako provozovatelům, kteří provádí seznamovací lety, byla tato prezentace nápomocna a poskytla doplňující informace, potřebné k zajištění bezpečného provozu.